**Liikenne- ja viestintäministeriö** Neuvostoraportti EU/10/2023-LVM-27

Saarinen Noora 27.9.2023

# EU; neuvostoraportti: Epävirallinen EU-liikenneministerikokous 21.-22.9.2023

Kokous

Epävirallinen EU-liikenneministerikokous 21.-22.9.2023 Barcelona

**Liikenneministerien epävirallisessa kokouksessa 21.-22.9.2023 Barcelonassa oli aiheena liikenne ja liikkuminen sosiaalisen ja alueellisen koheesion edistäjinä. Kokouksen yhteydessä allekirjoitettiin samasta tematiikasta myös puheenjohtajan antama yleistasoinen julistus, johon kaikki valtiot liittyivät.**

**Puheenvuoroissa korostui mm. digitalisaatio ja multimodaalisuus, TEN-T-asetus ja alueelliset erityispiirteet, CEF-rahoitus ja sotilaallinen liikkuvuus, gender-näkökulman ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien huomioiminen sekä liikenteen hinnat.**

Liikenneministerit kokoontuivat Espanjan puheenjohtajakauden epäviralliseen liikenneministerikokoukseen Barcelonaan 21.-22.9.2023. Liikenneministerien epävirallisen kokouksen aiheena oli Espanjan puheenjohtajuusprioriteetteja mukaillen liikenne ja liikkuminen sosiaalisen ja alueellisen koheesion edistäjinä. Ministereillä oli kokouksessa kaksi keskustelua. Ensimmäisessä sessiossa liikenneministerit keskustelivat liikenteestä sosiaalisen koheesion välineenä. Toisen keskustelun aiheena oli liikenne alueellisen koheesion välineenä. Puheenjohtaja antoi kokouksen yhteydessä yleistasoisen julistuksen, ns. Barcelona Declaration *("Mobility for people: advancing social and territorial cohesion")*, johon kaikki valtiot liittyivät.

Liikennekomissaari Valean korosti puheenvuoroissaan, että kaikilla tulee olla pääsy liikenteen palveluihin ja sitä kautta muihin palveluihin. Maaseutualueiden ja harvaan asuttujen alueiden konnektiviteetin eteen tarvitaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa ovat mukana kaikki liikenteen muodot. Tulee löytää tasapaino, joka ottaa huomioon niin jäsenmaiden erityispiirteet ja toisaalta kunnianhimotason. Liikenteen paremman saavutettavuuden ja alueellisen koheesion eteen tarvitaan paikallisten ja alueellisten toimijoiden lisäksi EU-tason toimia. Komissaari korosti joitakin EU-tason aloitteita, kuten TEN-T-asetusta, digitaalista liikkuvuutta sekä raideliikenteen tärkeyttä. Komissio suunnittelee antavansa uutta sääntelyä koskien matkustajien oikeuksia ennen vuoden vaihdetta. Lisäksi tieturvallisuuspaketin aloitteet ovat merkittäviä, jotta päästään komission asettamaan *vision zero* -tavoitteeseen (nolla liikennekuolemaa) vuoteen 2050 mennessä. MDMS-aloitetta ei mainittu komissaarin puheenvuorossa. Rahoitusohjelmien osalta komissaari totesi CEF-rahoituksen määrän rajallisuuden.

Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä aiheen tärkeydestä. Multimodaalisuus ja digitalisaatio nousivat esiin useassa puheenvuorossa; moni jäsenvaltio tuntui olevan sitä mieltä, että on tärkeää yhdistää kaikki liikenteen muodot. Osa kuitenkin pohti raideliikenteen yhdistämisen haasteellisuutta. Myös aktiivisia liikkumisen muotoja, kävelyä ja erityisesti pyöräilyä, korostettiin varsin useassa puheenvuorossa. CEF-rahoituksen tärkeys ja taso nostettiin esiin myös useasti – moni peräänkuulutti liikenteen rahoituksen

kasvattamista, erityisesti sotilaallisen liikkuvuuden osalta, paitsi seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, jo nykyisessä MFF-kehyksessä. TEN-T-asetuksen merkitystä alueellisen koheesion välineenä korosti moni. Myös gender-näkökulman sekä haavoittuvassa asemassa olevien erityisryhmien, erityisesti vammaisten ja vanhusten, huomioiminen nousi esiin monissa puheenvuoroissa. Lisäksi liikenteen hinnat ja ”liikenneköyhyys” *(mobility poverty)* puhututtivat.

Suomi korosti kokouksessa digitalisaation merkitystä ja peräänkuulutti kunnianhimoista MDMS-aloitetta. On tärkeää luoda EU-tason ratkaisuja, jotta jäsenmaiden ei tarvitse luoda omia ratkaisujaan, mikä olisi kallista, byrokraattista ja vähentäisi käyttäjäystävällisyyttä. Arjen liikkumisessa on tärkeää pitää mielessä asiakaslähtöinen lähestyminen. Samalla, kun haluamme pienentää päästöjä, on Suomessa esim. monilla harvaanasutuilla alueilla yksityisauto edelleen tärkeä liikkumisen muoto. Suomi korosti myös TEN-T-asetuksen tärkeyttä ja alleviivasi maiden erityispiirteiden ja maantieteellisen sijainnin huomioimista. Suomen liikenneverkot ovat geopoliittinen sijaintimme huomioiden erittäin merkittäviä koko Euroopan kannalta, Suomen satamien strateginen merkittävyys tulee huomioida, ja myös arktisten yhteyksien varmistaminen on tärkeää. Suomi nosti puheenvuorossaan esiin myös ajokorttidirektiivin, jossa tulee säilyttää joustoa ja huomioida kansallisia erityispiirteitä; kevytajoneuvoa muistuttava ehdotus tukee nuorten itsenäistä liikkumista, kun taas ehdotettu apukuljettajamalli heikentäisi sitä.

Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että alueelliset erot on otettava huomioon, ja tässä TEN-T on tärkeä väline. Liikennesektorin kunnianhimoiset tavoitteet tulee huomioida rahoituskehyksessä tarvittavilla resursseilla. Maaseutualueiden ja harvaanasuttujen alueiden konnektiviteetti, demografia sekä erilaiset maantieteelliset alueet tulee ottaa huomioon. On löydettävä tasapaino maiden erilaisten tarpeiden ja toisaalta yhteisten haasteiden välillä.

Suomen edustajat
liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne
osastopäällikkö Jarkko Saarimäki, LVM
erityisasiantuntija Noora Saarinen, LVM